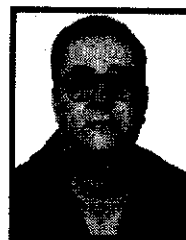

ضربان بحران در لبنان

شهراد اثنی عشری
روزنامه‌نگار و کارشناس علوم سیاسی

ستنی بین اعضا می‌چرخد. می‌گویند مرکز نویسندگان دنیای عرب در شهر بیروت است، از این رو بیشتر رسانه‌های عرب را خبرنگاران حرفه‌ای لبنان و مصر تشکیل می‌دهند. این کشور دارای روزنامه‌های معروفی مانند "النهار" که مدتی قبل سردبیر آن را ترور کردند، "السفیر" و "المستقبل" است که روزنامه‌های المستقبل متعلق به رفیق حریری نخست‌وزیر فقید لبنان است. "بعلبکی" رییس سندیکای روزنامه‌نگاران لبنان در این دیدار ضمن خوشامدگویی به اعضای هیات، به بررسی سیر تحولات مطبوعات در ایران پرداخت و با ابراز امیدواری نسبت به گسترش آزادی مطبوعات، به پرسش‌های روزنامه‌نگاران ایرانی پاسخ داد.

وی بیروت را پایتخت آزادی بیان در منطقه توصیف کرد و افزود: در حال حاضر تعطیلی مطبوعات قبل از محاکمه وجود ندارد و زندانی کردن خبرنگاران نیز طبق قانون ممنوع است. فقط در لبنان روزنامه‌ها در سه محور محدودیت کاری دارند که اگر آنها را رعایت نکنند مجازات می‌شوند:

۱- اهانت و فحاشی نسبت به دولت یا روسای دولت‌های دوست و برادر

انعکاس وقایع و رویدادهای مختلف خبری دارند، به دلیل اهمیت رویدادها و تحولات منطقه خاورمیانه به خصوص پس از تیرگی روابط سوریه و لبنان که ناشی از ترورهای سیاسی اخیر این کشور بوده است، به منظور بررسی دقیق‌تر این تحولات و گفت‌وگو با مقام‌ها و شخصیت‌های دو کشور سوریه و لبنان چندی قبل با همکاری انجمن صنفی روزنامه‌نگاران به این دو کشور سفر کردند تا به نوبه خود سهمی در ثبت وقایع و رویدادهای خبری این منطقه حساس ایفا کنند.

بازدید از سندیکای روزنامه‌نگاران لبنان

فردای بلندترین شب سال که بیشتر به معرفی اعضای گروه و آشنایی با یکدیگر خلاصه شده، اعضای هیات، عازم اتحادیه روزنامه‌نگاران لبنان شدند تا با رییس و اعضای شاخص این سندیکا دیدار و گفت‌وگو کنند. این سندیکا ۱۲۰ سال سابقه فعالیت دارد و تمامی روزنامه‌نگاران رسانه‌های مکتوب، دیداری و شنیداری در آن عضو هستند. این اتحادیه در اختیار شیعیان لبنان است و اداره آن به صورت

بررسی تحولات سیاسی خاورمیانه به خصوص پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی و تغییر نظام امنیت‌بین‌الملل از موضوع‌های بسیار مهمی است که با منافع ملی ایران در ارتباط است. مشکل خاورمیانه علاوه بر وجود دیدگاه‌های متضاد و غیر همسو در اردوگاه کشورهای عرب و زیاده‌طلبی‌های اسرائیل، به معنای گسترده آن است که هنوز فرد، منافع فرد و تمایلات فکری فرد مقدم بر منافع و تمایلات فکری احزاب و نظام‌های اجتماعی و حکومتی است.

ریشه‌یابی اهمیت فرد در خاورمیانه به نظام قبیله‌ای و عشیره‌ای این منطقه باز می‌گردد که در طول قرن‌ها حاکمیت داشته است. خشونت، سرکوب و اعمال حکومت‌های خودکامه به هیچ رویداد دیگری فرصت عرض اندام نمی‌دهد. جامعه در خاورمیانه بسیار ضعیف است و در مقابل، دولت و حکومت بر کل جامعه حاکمیت دارند. جامعه ضعیف و حکومت قوی از یک سو به ضرر توسعه اقتصادی و سیاسی و از سوی دیگر به تزلزل پذیری امنیت ملی منجر می‌شود.

روزنامه‌نگاران که همواره نقش مهمی در

روزنامه را پس از ترور رفیق حریری تریبون جناح اکثریت مردم لبنان توصیف کرد و افزود: در شرایط حساس و دشوار کنونی، خاورمیانه در مرحله انتقالی، ما به دیالوگ عمیق و بازسازی فرمول‌های پیشین نیاز داریم. به گفته وی این روزنامه با نقوذ بیشتر به عمق ساخت سیاسی لبنان می‌کوشد نقش مهمی در حل مسایل و مشکلات لبنان ایفا کند.

سردبیر روزنامه "المستقبل" که به پرسش گزارش پاسخ می‌داد، درخصوص اهمیت نقش جمهوری اسلامی ایران در تحولات لبنان و خاورمیانه گفت: اکثریت مردم لبنان خواهان کشف حقیقت ترور حریری هستند. به اعتقاد ما ایران نقش مهمی در این تحولات به عهده دارد و مقاومت در برابر اسرائیل را به گونه ای تداوم می‌بخشد.

گفت و گو با رئیس مجلس لبنان

پس از ترور رفیق حریری نخست‌وزیر و جبران توبنی سردبیر روزنامه النهار لبنان، وضعیت سیاسی و اجتماعی این کشور دستخوش تغییر و تحولاتی شده که بازخورد آن در سیاست خارجی لبنان، به ویژه در نحوه مناسبات با دولت سوریه به وضوح قابل مشاهده است.

تیمات منفی ترور حریری بیش از آن که نگاه‌های داخلی این کشور را متوجه دشمن همیشگی خود اسرائیل کند، دولت سوریه را به عنوان یک متهم

و شیخ قبیلان رهبر شیعیان لبنان از جمله برنامه‌های دیگر این هیات بود که برخی از این برنامه‌ها بدون حضور اعضای هیات انجام شد.

روزنامه السفیر

"طلال سلمان" سردبیر روزنامه السفیر در جمع روزنامه‌نگاران ایرانی، شرایط دشوار و حساس خاورمیانه را مورد اشاره قرار داد و گفت: ترورهای سیاسی اخیر در لبنان شتت گرفته و تأثیر نامطلوبی بر روند دموکراسی این کشور بر جای گذاشته است به گونه‌ای که احتمال تشدید این بحران افزایش یافته است.

وی ترور رفیق حریری را مقدمه‌ای برای رو در رو قرار دادن لبنان و سوریه دانست و با هشدار نسبت به افزایش روند طایفه‌گرایی مجدد در لبنان، بین‌المللی کردن این بحران را به نفع سوریه و لبنان ندانست و افزود: این کار یعنی اسرائیل بیزه کردن لبنان.

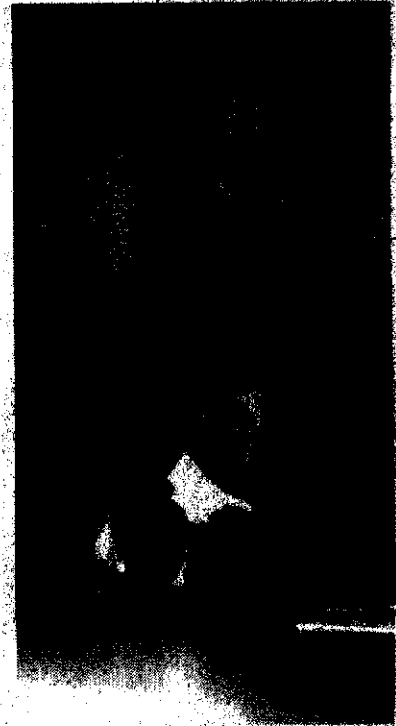
روزنامه النهار

آدمون صمب" سردبیر روزنامه النهار لبنان نیز شهادت جبران توبنی را باعث افزایش همبستگی جامعه لبنان بر شمرد و ضمن قدردانی از هیات ایرانی که برای عرض تسلیت به تحریریه این روزنامه آمده بودند، وفاقی را لازم و نیاز امروز کشور خود دانست. وی در پاسخ به سوال خبرنگار ما که پرسید اگر تحولات خاورمیانه به گونه‌ای پیش رود که سوریه تحت هر شرایطی به طرح صلح خاورمیانه بپیوندد، دولت لبنان چه موضعی خواهد گرفت؟ گفت: لبنان آخرین کشوری خواهد بود که طرح صلح خاورمیانه را امضا می‌کند. کشور ما تنها دولتی است در خاورمیانه که با چندگانگی دینی و مذهبی روبه‌رو است و بدون داشتن صلح و آرامش نمی‌تواند به ثبات برسد.

سردبیر روزنامه النهار با اشاره به این که تاریخ لبنان را تکه پاره کرده است، افزود: از زمان حادثه کربلا تاکنون این منطقه همیشه سیاه پوش بوده و امیدواریم روزی فرا رسد که شیمه سنی و مسیحی لباس سفید به تن کنند. ما به امید صلح زنده‌ایم و اگر روزی سوریه نیز به پروژه خاورمیانه بزرگ ملحق شود، لبنان آخرین دولتی خواهد بود که طرح صلح را امضا خواهد کرد.

روزنامه المستقبل

"میشل نوفل" سردبیر روزنامه المستقبل هم در دیداری جداگانه با هیات روزنامه‌نگاران ایرانی، این

سردبیر النهار: لبنان آخرین کشوری خواهد بود که طرح صلح خاورمیانه را امضا می‌کند

۲- بحریک احساسات قومی و طایفه‌گری و اهانت به لبنان

۲- تبلیغ دشمن لبنان

رئیس اتحادیه روزنامه‌نگاران لبنان که ترجمه سخنان او را شمس‌الواعظین بر عهده داشت، عضویت تمامی احزاب و جناح‌های سیاسی در این ستیکه را مورد اشاره قرار داد و گفت: با این وجود هرچگاه این نهاد در اتخاذ موضع‌گیری ملی با بودن احزاب متعدد دچار بحران یا مشکل نشده است.

دیدار و گفت‌وگو با مسوولان و سردبیران روزنامه‌های المستقبل، النهار، السفیر، البلد، و نیز دیدار با محمدحسین فضل‌الله از مراجع شیعه لبنان

استاد آقا و اردوین ۵۰
۱۳۷۳

اصلی این حادثه به شمار می‌آورد. هر چند این اتهام فقط از سوی برخی گروه‌های لبنان متوجه دولت سوریه شده است اما بدون شک به بحرانی شدن روابط دو کشور لبنان و سوریه منجر شده است. در شرایط کنونی به ویژه پس از افشاگری‌های عبدالحلیم خدام، معاون پیشین بشار اسد رییس جمهوری سوریه، درباره تهدید به قتل برخی مقام‌های لبنان از سوی دولت سوریه، بیش از آن که به نفع آنها تمام شود، فقط یک برنده اصلی خواهد داشت و آن اسرائیل است و این درست همان نکته‌ای است که "نبیه بری" رییس پارلمان لبنان، از آن به عنوان یک سیاست مخاطره‌آمیز نام می‌برد.

رییس مجلس لبنان: لبنان نباید توسط سوریه اداره شود همان طور که نباید عرصه‌ای برای دشمنی با این کشور باشد

رییس مجلس لبنان که در حال حاضر به دلیل ترورهای سیاسی اخیر این کشور، با سوریه دچار اختلاف نظر شده است، معادلات قدرت در دو کشور را مورد اشاره قرار داد و در پاسخ به پرسش خبرنگار ماه از نقش و تاثیر تعیین کننده پارلمان لبنان در کاهش بحران خاورمیانه سخن گفت.

نبیه بری افزود: ما در پارلمان باید به گونه‌ای عمل کنیم که منافع ملی کشورمان تضمین شود. خصوصیت بین ما و سوریه به مصلحت نیست بلکه مخاطره‌آمیز است. در حال حاضر کشور ما دارای سه مرز است: اول اسرائیل که دشمن ماست دوم سوریه که کشور برادر و دوست ماست و سوم دریای مدیترانه. حال اگر قرار باشد علاوه بر جنگیدن با اسرائیل با سوریه نیز بخواهیم درگیری پیدا کنیم آن وقت باید هر روز در دریا شنا کنیم!

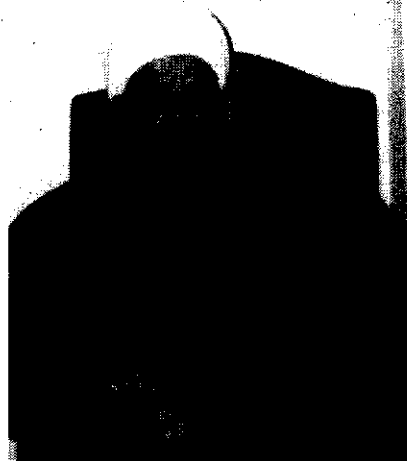
وی اظهار داشت: پارلمان ما نقش و تاثیر بسیار مهمی در کاهش بحران و ایجاد گفت‌وگو دارد. به اعتقاد من لبنان نباید توسط سوریه اداره شود، همان طور که نباید عرصه‌ای برای دشمنی با این کشور باشد.

دیدار با مفتی شیعیان لبنان

"شیخ جعفر قیلان" مفتی بزرگ شیعیان لبنان در دیدار هیات روزنامه‌نگاران ایرانی، هر گونه عمل و حرکتی را که در دفاع از امت اسلام و مبارزه با دشمن (اسرائیل) صورت گیرد، مجاز دانست و گفت: ما طرفدار موضع سوریه هستیم مگر این که ثابت شود قاتل حریری سوری تبار است. ارتباط ما با این کشور پیوسته است و قصد خصوصیت با آنها را نداریم. وی در پاسخ به پرسش گزارش "که چه نقش و اهمیتی را برای دیپلماسی ایران در لبنان و خاورمیانه قایل هستید؟" گفت ایران حکیمانه و عقل‌گرایانه عمل می‌کند ضمن آن که منافع زندگی مسالمت‌آمیز است. سلوک خوبی دارد و از کشورهای دیگر منطقه برتر است. البته برخی اشکالات وجود دارد که همیشه در همه جا هست، اما جمهوری اسلامی ایران عاقلانه، سالم و مستقیم عمل می‌کند.

"قیلان" با اشاره به این که ایران با همه گروه‌ها رابطه خوبی دارد و احترام خاصی برای وحدت ملی لبنان قایل است افزود: به اعتقاد ما جمهوری اسلامی شبکه‌های لبنان از بحران محسوب می‌شود.

مفتی شیعیان لبنان در پاسخ به سوال دیگر خبرنگار ما در خصوص اظهارات رییس جمهوری

کشورمان در باره اسرائیل گفت: موضع گیری احمدی نژاد در مقابل اسرائیل موضع خوبی است، اما به اعتقاد من به موقع بیان نشد، زیرا تمام دنیا را علیه خود برانگیخت. ما با احمدی نژاد، موافق هستیم، اما در عین حال معتقدیم نباید با شتاب سخن گفت و گاهی اوقات باید مدارا کرد.

اظهارات فرزند امام موسی صدر

یکی دیگر از محورهای کاری هیات روزنامه‌نگاران ایرانی در سفر به لبنان، دیدار و گفت‌وگو با "صدرالدین صدر" فرزند امام موسی صدر بود. وی در نشست صمیمی با خبرنگاران ایرانی به تشریح آخرین وضعیت شیعیان لبنان و دورنمای مثبت و منفی تحولات این کشور پرداخت و گفت: تبعیض علیه شیعیان در این جازیداست، اما خوشبختانه احساس می‌کنیم مسلمانان به تدریج، در حال حرکت به سمت وحدت هستند و به ضرورت این مهم پی برده‌اند.

وی تحولات عمیق سیاسی در لبنان را یادآور شد و درخصوص وضعیت پرونده امام موسی صدر گفت: طبق شواهد و قراین موجود، اظهارات برخی از مسوولان این پرونده در مورد ناپدید شدن پدرم در ایتالیا مردود شناخته شده و کماکان معتقدیم، امام موسی صدر هنگام ملاقات با رهبر لیبی در این کشور ناپدید شده است.

وی همچنین از تلاش‌ها و موضع گیری مناسب برخی از مقام‌های ایرانی برای روشن شدن وضعیت پرونده پدرش قدردانی کرد.

